

Област Ловеч

УТВЪРЖДАВАМ:
Областен управител на Област Ловеч
..... Ваня Събчева
..... 2012 г.

ПЛАН

за
защита при наводнение
в Област Ловеч

2012 год.

<i>Съдържание</i>	<i>стр.</i>
<i>1. Характеристика на бедствието и анализ на оценката на риска</i>	
<i>2. Мерки за предотвратяване и намаляване на риска</i>	<i>6</i>
<i>3. Мерки за защита на населението</i>	<i>11</i>
<i>4. Задължения на отговорните лица и органите на изпълнителната власт за изпълнение на мерките за защита</i>	<i>14</i>
<i>4.1. Задължения на областния управител</i>	<i>14</i>
<i>4.2. Задължения на Щаба за изпълнение на Плана за защита при бедствия</i>	<i>15</i>
<i>4.3. Задължения на ръководителите на областните структури на ЕСС</i>	<i>16</i>
<i>4.4. Задължения на кметовете на общини</i>	<i>18</i>
<i>4.5. Задължения на юридически и физически лица</i>	<i>19</i>
<i>5. Организиране на взаимодействието с Националния щаб и между съставните части на ЕСС</i>	<i>20</i>
<i>5.1. Организиране на взаимодействието с Националния щаб</i>	<i>20</i>
<i>5.2. Организиране на взаимодействието между съставните части на ЕСС</i>	<i>21</i>
<i>5.3. Дейност на ръководителя на място</i>	<i>22</i>
<i>5.4. Управление на формированията</i>	<i>23</i>
<i>5.5. Доклад до МВР за хода на спасителните работи</i>	<i>24</i>
<i>5.6. Ред за предоставяне на външна помощ</i>	<i>24</i>
<i>5.7. Осигуряване на спасителните работи</i>	<i>25</i>
<i>6. Ред за ранно предупреждение и оповестяване</i>	<i>25</i>
<i>6.1. Оповестяване на органите на изпълнителната власт</i>	<i>25</i>
<i>6.2. Оповестяване на съставните части на ЕСС</i>	<i>26</i>
<i>6.3. Оповестяване на населението</i>	<i>27</i>
<i>7. Информация за екипите и средствата на ЕСС и ред за изпълнение на задачите</i>	<i>29</i>
<i>8. Необходим ресурс за изпълнение на дейностите по защитата</i>	<i>34</i>
<i>9. Време за готовност за реагиране на частите на ЕСС</i>	<i>35</i>
<i>Списък на приложенията</i>	<i>36</i>

1. Характеристика на бедствието и анализ на оценката на риска

Наводненията са природно явление, което не може да бъде предотвратено. Някои човешки дейности (като нарастването на населените места и стопанските активи в заливните равнини, намаляването на естествената способност на почвата да задържа вода, породено от използването на земята и др.), както и промяната на климата обаче допринасят за увеличаване на вероятността от наводнения и неблагоприятните последици от тях.

Възможно и желателно е, да се намали рискът от неблагоприятните последици, свързани с наводненията, особено за човешкото здраве и живот, околната среда, културното наследство, стопанската дейност и инфраструктура. При все това, за да бъдат ефективни, мерките за намаляване на тези рискове следва да се съгласуват, доколкото е възможно, по протежението на отделни речни райони.

Наводненията в Област Ловеч могат да бъдат:

- природни, които са причинени от активно топене на снеговете или от обилни валежи и по тази причина рязко и в големи количества се повишава водната маса в основните реки Вит, Осъм и Видима;
- техногенни, причинени от повредени или неправилно функциониращи хидротехнически съоръжения.

И двата вида наводнения са се случвали през годините на територията на областта и в зависимост от готовността на населението и подготовката на органите на местно самоуправление ситуацията или е била овладявана или е водила до поражения на големи групи от хора и са причинявани значителни материални и екологични щети.

За поддържане на нивото на безопасност от наводнения се извършва периодично наблюдения за състоянието на основните реки и хидротехнически съоръжения от структурите на Басейнова дирекция за управление на водите Дунавски район – Плевен, от ОУПБЗН-Ловеч, от общините и Областна администрация-Ловеч. Тези институции участват в разработването и изпълнението на плановете за управление на речните басейни.

Тези планове имат за цел намаляване на рисковете, което ще доведе до ограничаване на последиците от наводнения. В този смисъл е наложително поддържането и/или възстановяването на заливните равнини, както и набелязване на мерки за предотвратяване и намаляване на вредите за човешкото здраве, околната среда, културното наследство и стопанската дейност. Елементите на плановете на управление на риска от наводнения следва да се преразглеждат периодично и при необходимост да се актуализират, като се отчитат вероятните последици от промяната на климата върху появата на наводнения.

Въз основа на наличната или лесно достъпна информация, данни от проучвания на дългогодишни явления е извършена **предварителната оценка на риска от наводнения**. При тази оценка е важно да се определи **значимостта** на миналите (и бъдещи) наводнения (**Приложение № 8**), като се изследват качествени и количествени критерии. За такива са приети:

- човешко здраве;
- стопанска дейност;
- околна среда;
- културно наследство.

В разработената предварителна оценка на риска от БДУВДР Област Ловеч попада в IV и V проектни единици, описваща случващото се по поречието на реките Вит и Осъм. Районът на гр. Априлци и с. Дебнево, Община Троян попада в VI-проектна единица, като тук се разглежда р. Видима, като приток на р. Росица, а последната е част от басейна на р. Янтра.

В басейна на р. Вит от минали наводнения са пострадали 11 населени места, в някои от които наводненията са се случвали повече от един път. Това са градовете Тетевен и Угърчин и селата Васильово, Черни Вит, Гложене, Български извор и триъгълника от високопланински села Глогово, Градешница и Галата. За последните три обекта е характерно, че наводненията се случват не поради повишаване на нивото на реката или на притоците ѝ, а в резултат на обилните валежи и снеготопенето през пролетта.

На базата на анализа на миналите наводнения са определени и четири района със завишен потенциален риск. Това са:

- Рибарица - Тетевен - Ч. Вит - Гложене;
- Градешница – Глогово – Български извор – Галата;
- Пещерна – Торос – Дерманци – Ъглен;
- Угърчин – Каленик – Бежаново.

В басейна на р. Осъм са определени 6 населени места със значим риск на случилите се наводнения: Черни Осъм, Троян, Шипково, Ловеч, Летница и Крушуна. В тази група изключението от правилото е, че Крушуна се наводнява по „вторичен“ признак – при повишаването на нивото на р. Осъм се увеличава водата в напоителен канал, който в последствие става причина за наводнение.

В този басейн се очертават три индикативни зони:

- Ч. Осъм – Шипково - Троян – Калейца;
- гр. Ловеч и прилежащите територии;
- Александрово – Летница – Крушуна.

От поречието на р. Видима застрашено от наводнения е с. Дебнево, Община Троян.

Последващият анализ за заплаха от наводнения и проследяването на миналите събития дава основание да се предположат районите на **вероятните бъдещи наводнения**. **Приложение № 9**.

В басейна на р. Вит:

- от р. Каленик – 1 бр. в района на с. Български извор;
- от р. Каменка – 2 бр. – в Угърчин и в Каленик;
- от р. Черни Вит – 1 бр. в с. Черни Вит;
- от р. Бели Вит – 1 бр. за обширния района на Рибарица и Тетевен;
- от обилни дъждове - населените пунктове Глогово-Градешница и Галата;
- от р. Вит – Торос и Ъглен.

За басейна на р. Осъм са определени като потенциално опасни три участъка: от Команска река за с. Калейца и по всеки един от клоновете на р. Бели Вит (Шипково, Бели Осъм и Троян) и р. Черни Вит (с. Черни вит и Орешак, както и прилежащите махали).

В изпълнение на изискванията на Закона за водите в срок до 2013 г. Басейнова дирекция трябва да разработени карти на границите на речните басейни на р.Вит и р. Осъм, на които да са показани топографията и земеползването.

Най характерни наводнения в миналото са това през 2006 г. в Тетевен и в селата по поречието на р. Вит, както и това през 1968 г. в Троян и селата в близост до коритото на р. Бели Осъм.

При първото наводнение, получило се в резултат на продължителни обилни валежи през 2006 г. са засегнати основно жилищните домове и стопански постройки в с. Торос, в с. Дерманци и тези в Тетевен, намиращите се в близост до речното корито. Наводнени са значителна част от земеделските земи, засегнати са сгради за отглеждане на добитък и са създадени проблеми в снабдяването с питейна вода, поради наводняване на част от водоизточниците и помпените станции. Разрушени са защитните диги на няколко места в Община Луковит и е извършена частична евакуация на населението. Взети са спешни мерки от ТД “Гражданска защита“, ръководството на общината и областта, привлечени са техника и хора от околните села и фирми и е възстановена голяма част от защитната дигата.

Наводнението в Троян през 1968 г. има значително по-големи последствия. В резултат на обилни валежи и интензивно снеготопене нивото на р. Осъм в чертите на града се повишава неимоверно. Отсъствието на защитни стени в критичните участъци, наличието на растителност и битови отпадъци по коритото на реката и други невзети мерки са причина да бъдат залети прилежащите територии, от придошлите води са отнесени хора, животни, фураж и др. Нанесени са материални щети на разположените в долното течение ферми, отнесена е част от пътната настилка, има разрушение съоръжения по реката и пр. След направените изводи и оценки в града е извършена значителна работа по укрепване на бреговете, изграждане на защитни стени, подобро е състоянието на мостовете, провеждат се регулярно проверки за разполагане на стопански постройки в сухата част от коритото на реката и проблемът е решен в голяма степен.

В ново време в районите около реките Вит и Осъм са изградени и обекти от критичната инфраструктура. На пръв поглед на безопасно отдалечение са изградени бензиностанции (в района на Боаза, в гр. Троян и в гр. Тетевен), построени са пречиствателни станции, (Троян, Ловеч), изградени са напоителни съоръжения и др. обекти, които обаче могат сериозно да пострадат при евентуално наводнение и да доведат до вторични последици за икономиката и населението в тези райони.

2. Мерки за предотвратяване и намаляване на риска

2.1. Корекции на реки и брегозащитни съоръжения

За защита от наводнения при повишаване на нивата на основните реки в областта са изградени защитни диги и подпорни стени с височина над околния терен и е извършена корекция на места по речните им корита.

Корекция на река Осъм

Корекцията на река Осъм на територията на Област Ловеч започва от km 79+736 до km 96+820 и от km 101+408 до km 109+600 с обща дължина 25276m,разпределен на лява дига с дължина от 11110 m и дясна дига - от 14990 m.

Строителството е започнато през 1972 г. и завършва 1988 г. като включва: прагове, шлюзове през дигата, издигане на защитни диги и почистване на коритото от дървета, храсти и наноси.

Корекция на река Вит

Обектът представлява корекция на река Вит от Дерманци до бент „Боаза” (от km 7+976 до km 16+256) с обща дължина 8280 m в землището на селата Дерманци и Торос в община Луковит, като включва надзиждане на защитни диги, изграждане на прекъснати диги и надлъжни укрепителни съоръжения, два броя прагове и шлюзове през дигата. Системно се почиства коритото от дървета, храсти и наноси.

2.2. Критични точки по реки

При обилни, проливни дъждове и при интензивно топене на снежната покривка реките Златна Панега, Вит, Осъм и Видима, както и техните притоци създават предпоставки за възникване на бедствени обстановки и ситуации.

2.2.1. По река Златна Панега

- Участъкът в който р. Батулска се влива в р. Златна Панега - при обилни дъждове и бързо снеготопене рязко се покачва нивото в река Златна Панега. Изградените в района язовири "Гаврил" и "Витина лъка" при нерегулярно поддържане на ретезионните обеми и преливане през кота "корона" са предпоставка за формиране на тежка бедствена обстановка по поречието на река Златна Панега;

- Беленска река - водосбор от около 40 km² в силно карстов район, изграден е един язовир "Беленска бара", която трудно поддържа значими водни нива;

- Дъбенска река - водосбор от около 30 km², изградени са два язовира в поречието - "Саков дол" и "Дъбен";

- В средното течение на река Златна Панега, непосредствено преди град Луковит е изграден язовир "Луковит", които е съществен елемент от рисковите фактори за възникване на бедствена ситуация;

- В централната част на град Луковит на преминаващата река Златна Панега е изградено баражно съоръжение за отбиване на водни количества по деривационен канал за ВЕЦ "Радомирци", който при високи води и несинхронизирани действия на ползвателите залива част от града. Има 5 бр. промивни плоски затворни органи. Има островен участък от наносни отложения, обрасъл с храстовидна растителност в речното легло след саваците, който променя естествения ход на водното течение;

- В басейна на реката застрашени от наводняване населените места и съоръжения са:

- с. Златна Панега, с. Румянцево, с. Петревене и град Луковит;
- главен път № 3 (Е-83) от републиканската пътна мрежа в участъка Златна Панега - Румянцево - Петревене;
- помпена станция в с. Румянцево.

При обилни наводнения и интензивно снеготопене силно се омътнява водоизточник "Глава Златна Панега" и се налага спирането на водоподаването за общините Ябланица, Луковит и Червен бряг.

2.2.2. Река Вит

С притоците си Черни Вит и Бели Вит е с постъпления от сравнително обширен (около 400 km²) и с голяма денивелация водосборен район, реката за кратко време формира водни маси с голям потенциал по отношение на обем и скорост, с влачеши скални и дървесни породи, затлачващи мостови конструкции и формиране на разливи. При замътане без вода остават с. Рибарица и гр.Тетевен, водоснабдявани от речно водохващане "Болованджика".

- В средното си течение река Вит има изградена в незавършен стадий корекция. Същата не е приета за контрол и стопанисване от "Напоителни системи" ЕАД. Дигите на съоръжението са прорязани от проходи за черни пътища, които при високи води го обезсмислят. Реката е с променено центриране на течението и в участъка с. Торос - с. Дерманци има отмити основи на земния насип на дигите с предпоставка за тяхното компрометиране;

- Застрашени от наводняване населените места и съоръжения:

- с. Черни Вит, с. Рибарица и гр. Тетевен;
- с. Торос, с. Дерманци, с. Ъглен и с. Бежаново;

- въздушно преминаващия водопровод при с. Асен и с. Дерманци.

- Река Калник - голям водосбор (около 200 km²) с изградени два язовира - "Сопот" и "Малка желязна", които при липса на ретезионни обеми значително натоварват отточната верига и наводняват с. Български извор и главен път № 4 (Е-772) от републиканската пътна мрежа;

- Река Каменица с притока си река Катунешка - водосбор с малка денивелация с изградени в басейна им три по-съществени язовира "Морун", "Света" и "Каленик", които при липса на ретензионни обеми значително натоварват отточната верига и наводняват гр. Угърчин, с. Драгана, с. Катунец и път № III-307 от републиканската пътна мрежа;

- В чертите на гр. Угърчин частично е изградена корекция на река Каменка и при високи води се залива източната и централна част от града;

- В речното легло на р. Вит в участък, водещ от село Рибарица до резерват Царичина има натрупани наносни отложения и растителност, които променят естествения ход на реката и насочват течението ѝ към левия бряг и същият е силно ерозирал. В два участъка от пътното платно целостта на шосето е нарушена и част от пътната настилка е пропаднала в реката. Има реална опасност за движението по пътя. От другата страна на пътя е скален масив. При пролетното снеготопене и поройни дъждове опасността от падащи отломки и камъни върху пътното платно е повишена. По скалите се стичат повърхностни води директно върху пътното платно. Няма изградени отводнителни канавки. Няма водостоци. При преминаване на високи води застрашени от заливане са къщи и стопански постройки, намиращи се в непосредствена близост до десния бряг на реката. Има изготвен проект за укрепване на двата подкопани участъка от пътното платно. Необходимо е поставяне на предпазни мантинели и изграждане на отводнителни канавки, както и да се предприемат действия по реализиране на проекта и реално му финансиране за извършване на укрепителни дейности на пътя;

- Проводимостта на река Вит, в района на кв. „Полатен”, в местността „Моновци” и в гр. Тетевен при възжения висящ мост е намалена. Дясно от речното легло се намира път III-358 Боаза - Тетевен. При високи води се създава реална предпоставка за намаляване на светлия отвор на моста;

- Река Бели Вит преминава през централната градска част на гр. Тетевен в некоригиран участък. По цялата дължина на средната част на речното легло е образуван непрекъснат островен участък от наносни отложения, силно обрасъл с дървесна и храстовидна растителност и проводимостта на реката е силно намалена. Устоите на лявата и дясна крилна стена на места са подкопани;

- През декември 2010 г. са реализирани аварийно – възстановителни дейности в речното легло на река Вит в участък на път III-305 от km 55+385 до km 55+720, чрез отнемане на наносни отложения и възстановяване на старото корито на реката. Преустановена е ерозията на насипа на пътя в следствие

изместване на речното корито перпендикулярно на пътя. Оформени са около 350 - 400 m направляващи диги по двата бряга на реката. Проводимостта на речното легло е добра. На част от левия бряг на реката е изградена гъвкава конструкция във вид на подпорна стена от габиони. След този участък на десен завой на пътя има свличане на земни маси и реална опасност при високи води от пропадане на пътното платно. На същото място има изграден водосток. Необходимо е укрепване на водостока и почистването му от храстовидна растителност да се изготви и реализира цялостен проект за трайно укрепване на насипа на път III – 305 „Боаза – Гложене” в участък от km 55+626 до km 55+700.

2.2.3. Река Осъм

В горното си течение е с голям потенциал на оттока на водни маси, особено за притока Бели Осъм, преминаващ през гр. Троян, който създава предпоставки за баражно задръстване на мостови конструкции и образуване на разливи.

През гр. Ловеч реката преминава по изградена корекция, оразмерена за стогодишна прогнозна вълна. Има възможност за баражно задръстване на мостови конструкции в чертите на града и формиране на разлив със значителни размери и площ поради ниските коти на застроените терени по западната брегова ивица.

Коригираният участък от река Осъм е в регулация на гр. Троян с граници - начало пешеходен мост при предприятие „Активис” и край мост при предприятие „Елма”. Там има наличие на наносни отложения в близост до дясната стоманобетонена крилна стена на корекцията на речното легло по цялата му дължина. Основното водно течение протича към лявата стоманобетонена крилна стена на корекцията на речното легло, проводимостта на напречния профил на коригирания участък в гореописаните граници е намалена.

Застрашена е пътна артерия № II-35 от републиканската пътна мрежа в участъците с. Лешница - гр. Ловеч и ПС-"Сливешко Ливаде" над гр. Ловеч.

Участъкът от р. Осъм, включващ централната градска част на гр. Ловеч е коригиран, като са изградени лява и дясна крилна стена и 3 бр. прагове. Намалена е проводимостта и речното течение е насочено към лявата и дясна крилна стена. По оперативна програма „Регионално развитие” община Ловеч е в процес на реализация на проект „Предотвратяване на риска от наводнения и борба с ерозията, чрез реконструкция на коритото на р. Осъм в гр. Ловеч”. Проекта предвижда изграждане откъм страната на кв. Вароша на подпорна стена с дължина 301,60 m, изземане на речна баластра от речното корито с обем 11 750 m³ и изсичане на дървесна и храстовидна растителност в коритото на реката.

В средното си течение реката има изградена корекция за изправяне на трасето на коритото и около 26,5 km диги. Съществуват участъци по

западната брегова ивица с прорязани проходи за пътища, ерозирали и отнесени от реката части от дигата (Умаревци, Йоглав, Дойренци, Александрово и Чавдарци). В това си състояние корекцията не може да проведе безпроблемно прогнозираната стогодишна вълна. Застрашени са земеделски площи, пътна артерия № III-301 от републиканската пътна мрежа, Александрово и ПС – Летница;

В басейна на реката са изградени 34 язовира, които при обилни валежи и липса на ретезионен обем допълнително натоварват отточната верига.

2.2.4. Река Видима

Притоците ѝ са с постъпления от водосборен район с голяма денивелация, което е предпоставка за бързо формиране на водни маси с голям потенциал по отношение на обем и скорост, влачещи скални и дървесни породи, затлачващи мостови конструкции и формиране на разливи.

Участък от р. Стърна река в кв. Видима на гр. Априлци е некоригиран. Силно е подкопан десният бряг на реката на разстояние с дължина около 100 m след моста. За обследвания участък е изготвен геоложки доклад, хидроложко проучване и конструктивен доклад за укрепителни дейности на десният бряг;

Река Габровница, в землището на кв. Видима е подкопан левия устой на моста. След него по поречието на реката левият бряг е ерозировал и пропаднал. Застрашена от заливане при преминаване на високи води е ЦДГ „Здравец“. Изготвени са хидроложки проучвания, геоложки доклад и конструктивен доклад за изграждане на подпорна стена от габиони по десен бряг на река Габровница при ЦДГ „Здравец“.

От анализа на миналите наводнения за значим за предварителната оценка на риска за р. Видима е определен районът около с. Дебнево, Община Троян.

Рисковите точки при рязко изменение на хидрометеорологичните условия по реките на територията на област Ловеч са дадени в **Приложение № 1**.

2.3. Експертиза на състоянието на критичните и потенциално опасни обекти и съоръжения

Критичните и потенциално опасни обекти, за които е необходимо изготвяне на експертиза са:

- за управлението на водния ресурс в поречията на реките Осъм и Вит;
- за част от потенциално-опасни хидротехнически съоръжения на територията на областта **Приложение № 2**;
- корекции на реки и брегозащитни съоръжения (защитни диги и подпорни стени с височина над околния терен) по реките Осъм и Вит.

Изготвянето на задания за извършване на експертиза за състоянието на потенциално опасните обекти и съоръжения, както и организирането на цялостната процедура по изпълнението на експертизите са задължение на Областна администрация. Изготвянето на експертизи е непосредствено свързано с плановете за управление на риска от наводнение. И тъй като предстои разработването на такива плановете до края на 2012 г. задачата по подготовката на експертизите ще бъде поставена на следващ етап.

2.4. Изграждане на система за наблюдение нивото на водите по по-големите реки потенциално опасните язовири с ранно предупреждение и оповестяване на органите за управление, силите за реагиране и населението

За наблюдение на повишаването на нивата на водата в част от поречието на реките Осъм и Вит са изградени системи за наблюдение. При отказ на системите за ранното предупреждение и оповестяване то се извършва от физически лица с конвенционални средства. Анализът на параметрите на рисковите характеристики на съществуващите заплахи, на потенциално опасните и на критичните обекти на територията на областта, показва, че няма цялостно изградени компоненти на автоматизирани системи за наблюдение, ранно предупреждение и оповестяване.

Поради наличие на две системи за ранно предупреждение и оповестяване в сектор водни системи на реките Вит и Осъм, не се налага процедура за проектиране и изграждане на други автоматизирани системи. Поради съществуващи технически проблеми обаче е необходимо да се предприемат стъпки за тяхното отстраняване.

ХМО-Ловеч, филиал Плевен изпраща периодично информация на дежурния служител в ОЦ за промяна на метеорологичната обстановка, възникване на щормови явления, количествата на падналите валежи и прогнози за състоянието на метеорологичната обстановка на територията на областта.

Необходимо е да бъдат изградени пунктове за следене нивата на водите на потенциално опасните язовири, от които да се подава информация до длъжностните лица, поддържащи системата за ранно предупреждение и оповестяване на органите на изпълнителната власт и населението при възникване на наводнения на територията на областта (т.е. на дежурния служител в ОКИЦ).

3. Мерки за защита на населението

За предотвратяване и намаляване на последствията от наводнение е необходимо да се предприемат комплекс от организационни и технически мерки. Организирането и осъществяването на тези мерки е продължителен

процес и изисква заделянето на определен ресурс, натоварването на определени звена и използване на техническите възможности на изградените вече системи. В Областния план за защитата при бедствия тези мерки се свеждат до следното:

3.1. Поддържане на постоянна и надеждна връзка на необходимите нива и осъществяване на пълен информационен обмен за своевременно оповестяване на населението, за опасност от възникване на наводнение

Оповестяването за опасност от възникване на наводнения, причинени от прииждането на реките, от преливане на язовири или при технически повреди в тях е изградено като йерархична система. Основната информация се получава от ползвателите или собствениците на язовири и кметовете на населени места. Тя се свежда до кметовете на общини (чрез дежурните по Общинските съвети за сигурност) и до дежурните в Оперативния център на ОУПБЗН. Оповестяването на застрашените населени места в разливните зони е задължение на дежурните служители в ОЦ. Схемата за оповестяване е разработена в графичен вид в аварийните планове на язовирите и в плановете за защита при бедствия на общините.

3.2. Създаване и поддържане на сили и средства за своевременно организиране и осъществяване на необходимите мероприятия за недопускане на наводнения

За недопускане на наводнения или за намаляване в максимална степен на щети от тях се поддържат необходимите сили и средства от собствениците и ползвателите на язовири. В аварийните им планове количеството на заделените средства и ангажиран личен състав са обосновани и са съгласувани с ОУПБЗН. Във всеки от тези обекти се поддържа комплект от необходимите средства за извършване на първите дейности по възпрепятстване на пораженията по язовирните стени и техническите съоръжения. Състоянието им се проверява в хода на годишните им огледи.

Задълженията на собствениците и ползвателите на язовири по провеждането на постоянната защита от наводнения и мероприятията, които те трябва да са готови да изпълнят са разпоредени в чл. 140 от Закона за водите, Правилника за правилна и безопасна експлоатация и поддържане на съоръженията от хидромелиоративната инфраструктура и в Инструкцията за оперативна защита при наводнения на МВР.

3.3. Обучение на органите за управление, населението, работниците и служителите за поведение, действие и живот при наводнение

Обучението на органите на управление и изпълнителната власт се извършва в съответствие с чл. 14 от Закона за защита при бедствия. Първоначалното обучение се извършва в Учебния център на ГДПБЗН-МВР в Монтана. По нататък обучение се осъществява под формата на щабни

тренировки и участие в учения с ЕСС. Обучението по тези форми се извършва поне веднъж годишно.

Обучението на работещите и служителите е заложено в плановете за защита на фирмите, в които те работят. Това се явява част от задълженията на ръководителите на тези фирми. Контролът се осъществява от ОУПБЗН.

Подрастващите се обучават в училищата по специални програми, утвърдени от МОМН. Като практически дейности, мерките по защитата са залегнали в плановете за защита и се отработват всеки семестър.

Обучението на населението се осъществява от кметовете на общини, като обучение по желание. Залага се на средствата за масова информация, на общи инициативи между общините и екипите на ЕСС, разпространяват се образователни брошури и изложби и пр.

3.3.1. Мерки за предотвратяване и ограничаване на последствията от наводнение

Мерките за предотвратяване на последствията са свързани с разработването на плановете за оценка на риска на основата на извършената предварителна оценка.

В съответствие с плановете за потенциалния риск се предприемат дейности за изграждане на защитни съоръжения, подобряване на инфраструктурата, граничеща с водните обекти, извършва се превантивен контрол за състоянието на обектите и се планират дългосрочни възстановителни работи.

По поречието на р. Вит са изградени защитни диги в районите на Гложене, за защита на с. Торос (там дигите са изградени под формата на прав ъгъл за да се намали вредното действие на водите върху левия бряг, непосредствено застрашаващи с. Торос от юг), за защита на значителен район между селата Торос и Дерманци и такава дига за с. Ъглен.

За р. Осъм има изградени диги в районите на Умаревци, Йоглав и Александрово.

Осъществяване на строг контрол за поддържане на сервитутните зони без постройки, чисти от отпадъци, контрол на ерозията, прегради по речните корита, нарушаване на целостта на защитните съоръжения и пр.

3.3.2. Мерки за защита на живота и здравето на хората и на околната среда

На базата на предварителната оценка са определени заливните зони, известно е количеството на засегнатото население:

- планирани са мероприятията по оповестяването им, извеждане на хора и животни в незалети райони и др.
- създадена е организация за оказване на медицинска помощ на нуждаещите се;
- осигурени са необходимите запаси от материални средства;

В двата района, на р. Вит и на р. Осъм са изградени хидрометрични станции за наблюдение на поведението реките и техните притоци. Това са ХМС в с. Черни Вит, Бежаново и Тетевен и 4 бр. за р. Осъм: Троян (м. Василковска), Черни Осъм (м. Стойковска), Троян (кв. Велчовското, за р. Осъм и в гр. Ловеч). Отделно за извършване на наблюдение по притоците на р. Видима (Острецка река) има изградена станция в гр. Априлци, в кв. Острец.

3.3.3. Оценка на характера на пораженията върху фактора „човешко здраве“

При оценка на риска от наводнение като определящо се приема количеството на населението и възрастовия състав. Като се въвежда понятието възраст на уязвимост, което означава, че оценката се отнася за населението в детска възраст (0-14 години) и в старческа възраст (над 60 години). Освен това при оценка на риска се включват само селищата, намиращи се на разстояние до 2 km от реката.

3.3.4. Оценка на мащабите на последствията

Мащабите на последствията се оценяват като залята площ в урбанизираните територии и извън тях. Върху оценката на пораженията влияние указва и дълбочината на заливната вълна. Прави се извод за продължителността на наводнението и ефективността на проведените защитни мероприятия. Като значимо се определя наводнение, което е заляло над 3% от територията на населеното място в продължение на повече от два часа.

За малки селища до 200 души се приема за значимо бедствие когато има поне 10 залети къщи или една улица, а дълбочината на заливане е над 25 см.

За средно големи селища (до 2000 души) условието е да са залети поне 2 улици или тридесет къщи, а за големи селища и градчета – залети пет улици и повредени или залети поне 60 къщи.

Наводнения, които са свързани със скъсване на диги, отнесени мостове или други технически съоръжения също се приемат за значими, като дълбочината на водата в района да достига поне 50 см.

4. Задължения на отговорните лица и органите на изпълнителната власт за изпълнение на мерките за защита

4.1. Задължения на областния управител

Областният управител организира и ръководи цялата дейност по защитата на областта при наводнение.

За изпълнението на мероприятията заложи в Плана за защита със своя заповед той създава Щаб. Списъкът на Щаба за изпълнение на плана за защита при бедствия е даден в **Приложение № 3**.

Опирайки се на оценката на обстановката и предложенията на членовете на Щаба Областния управител отдава разпореждане за изпълнение на заложените в Плана мероприятия до:

- ръководителите на структури на ЕСС;
- ръководителите на местните органи на държавната власт;
- до ръководните лица в Областна администрация;
- до кметовете на общини.

Определя обема на информацията, която под формата на указания да бъде сведена до населението и стопанските субекти и която е насочена към мерките които трябва да се предприемат незабавно за осигуряване на тяхната защита. Информацията се предоставя от служителя за връзка с обществеността до средствата за масова информация.

Поддържа непрекъснатата връзка с Националния щаб за защита при бедствия и предоставя и получава актуална информация за обстановката.

Координира действията на органите на ЕСС в областта по изпълнение на поставените задачи по оказване на помощ на населението, ограничаване и намаляване на въздействието, провеждането на СНАВР и ликвидиране на последствията от него.

Нарежда включване на допълнителни сили и средства към екипите на ЕСС, в съответствие с планираните екипи на субектите от националното стопанство.

При значително надвишаване на обема на защитните мероприятия от планираните прави искане до министъра на вътрешните работи за включване на допълнителни екипи от други области или от структурите на централно подчинение.

При необходимост изисква деблокиране на части от държавния резерв за посрещане на допълнителните нужди на населението или за осигуряване на защитните мероприятия и такива, включени в провеждане на СНАВР и ликвидиране на последствията.

4.2. Задължения на Щаба за изпълнение на Плана за защита при бедствия

Общото ръководство на защитата при бедствия се осъществява от областния управител. В тази си дейност той се подпомага от Областният щаб за изпълнение на областния план за защита при бедствия и за взаимодействие с Националния щаб, съгласно чл. 64 от Закона за защита при бедствия. Щабът се привежда в готовност по определен план (**Приложение № 4**). Работното място на Щаба е зала 101 на Областна администрация, а логистично дейността му се осигурява от ОУПБЗН.

На Щаба се възлага:

- подготовка на предложения за мероприятията за незабавно провеждане;

- подпомага, заедно с експертната група областния управител при оценка на обстановката;
- свеждане на задачите до подчинените структури, до екипите на ЕСС и привлечените допълнително сили и средства;
- осъществяване на контрол за изпълнение на поставените задачи;
- съдействие за материално осигуряване на изпълнението на мероприятията;
- подготовка на искане до Националния щаб;
- подпомага областния управител при управление на мероприятията по защитата;
- организиране на постоянно дежурство в пункта за управление;
- други задачи, поставени от областния управител, способстващи за изпълнение на мероприятията по защитата.

4.3. Задължения на ръководителите на областните структури на ЕСС

Основните задачи и отговорности на звената, службите и др. съставни части на Единната спасителна система при бедствия са разпоредени в чл.19 от Закона за защита при бедствия. При наводнение задълженията на отделните ръководители на структурите на ЕСС в областта по изпълнението на тези задачи се свеждат до следното:

Началникът на ОУПБЗН:

- участва в работата на Щаба на областта и подпомага областния управител при оценка на обстановката и вземане на решение;
- организира приемането и предоставянето на данни, получавани от системите за наблюдение на Националния оперативен комуникационно-информационен център и Центъра за аерокосмическо наблюдение до кметове, териториални структури и дружества, с цел управлението на риска от бедствия и координацията на съставните части на ЕСС;
- извършва предупреждение на населението и органите на изпълнителната власт за опасността и мерките, които трябва да се предприемат;
- осъществява контрол по ранното предупреждение и оповестяване на органите на изпълнителната власт и съставните части на ЕСС;
- осигурява сили и средства за провеждане на спасителни операции и извеждане на хора, животни и изнасяне на движими културни ценности от залетите зони.
- организира транспортиране на храна, вода, медикаменти, дрехи, одеяла до бедстващи райони и евакуация на промишлено отровни вещества, източници на йонизиращи лъчения и др. попадащи в заливните зони.

- координира и ръководи дейностите по надграждане на съществуващи и изграждане на временни диги, удълбочаване на преливници, отпушвания на подприщвания пред мостове, водостоци, пасарелки и др., прокопаване на водоотвеждащи канали, отводняване на сгради.

Мероприятията по защитата от наводнение и последователността на тяхното провеждане от ОУПБЗН са разпоредени в Инструкция Из-2401/16.09.2011 г., дейностите по провеждане на спасителните и НАВР се извършват съгласно Инструкция Из-33/11.01.2012 г.

Във всички случаи на провеждането на дейностите по защита, на спасителните работи и по ликвидиране на последствията началникът на ОУПБЗН е ръководител на място и непосредствено управлява включените сили и средства.

Директорът на ОД на МВР:

- участва в работата на Щаба на областта и подпомага областния управител при оценка на обстановката и вземане на решение;
- осигурява нормален обществен ред в населените места;
- разпорежда отцепване на определен район или райони и развърщане на постове за охрана;
- определя маршрути за движение или обходни такива при необходимост;
- набелязва мерки за недопускане на извършване на престъпления, опити за мародерство, разпространение на слухове, масови безредици и други нарушения на обществения ред в засегнатите райони;
- осигурява сили и средства за провеждане на спасителни дейности, доставяне на жизненоважни медикаменти и продукти в труднодостъпни райони;
- осигурява охрана на стратегически, рискови или от определена степен на важност обекти или застрашени такива в областта.

Директорът на ЦСМП:

- участва в работата на Щаба на областта и подпомага областния управител при оценка на обстановката и вземане на решение;
- осигурява екипи за оказване на помощ на пострадали;

Директорът на РЗИ:

- участва в работата на Щаба на областта и подпомага областния управител при оценка на обстановката и вземане на решение;
- осъществява и координира управлението на медицинските сили и средствата при бедствия, на територията на съответната област;

- организира и ръководи силите и средствата за оказване на медицинска помощ, евакуация и лечение на пострадалите на територията на областта;
- поддържа регистър на силите и средствата за реагиране при бедствия, на територията на областта, както следва:
 - регистър на здравните и лечебни заведения;
 - регистър на окомплектоваността с леглови фондове, медицински кадри и автотранспорт.
- организира обучението на специализирани медицински екипи, работещи в условията на бедствия.

Директорът на ОДБХ:

- участва в работата на Щаба на областта и подпомага областния управител при оценка на обстановката и вземане на решение;
- извършва предупреждение до собственици на ферми, отглеждащи животни и преработващи хранителни продукти за мерките, които трябва да се предприемат за намаляване на въздействието;
- осигурява взаимодействие с Централно управление на Българската агенция по безопасност на храните.

Директорът на ОПУ:

- участва в работата на Щаба на областта и подпомага областния управител при оценка на обстановката и вземане на решение;
- подпомага оборудването на КПП;
- осъществява контрол за проходимостта на пътната мрежа;

Директорът на ОС на БЧК:

- разпорежда оповестяването и привеждане в готовност на спасителните екипи;
- осигурява чрез екипите от доброволци оказване на първа помощ на пострадали, доставя предмети от първа необходимост на засегнатите в района и развързване на подкрепителни пунктове;

Началникът на военното формирование (мероприятията се провеждат по искане на областния управител и след съгласуване с началникът на отбраната на БА):

- участва в работата на Щаба на областта и подпомага областния управител при оценка на обстановката и вземане на решение;
- участва с техника за възстановяване на съоръжения.

4.4. Задължения на кметовете на общини

Задълженията на кметовете на общини и дейността им по ръководството на мероприятията по защитата и са разписани детайлно в общинските планове.

В хода на провеждането на спасителни работи в рамките на областта и при въведен в действие областен план от кметовете на общини се иска:

- поддържане на постоянна връзка с Щаба в областта за готовността или за хода на провежданите спасителни работи;
- организиране на взаимодействието със силите и средствата от областните структури, изпратени за провеждане на СНАВР на територията на общината и осъществяване на ръководство на техните действия;
- по искане на ръководителя на място да предоставят необходимите допълнителни сили и средства за справяне с бедствието;
- при получаване на предупреждения за бедствие да предприемат препоръчителните и други допълнителни мерки за превенция и защита и да докладва в Областния щаб;
- да назначат комисия за определяне на щетите от бедствието и предприеме необходимите стъпки за получаване на възстановителна помощ;
- да организират разпределението на помощите и даренията получени от физически и юридически лица, обществени и държавни организация в т.ч.и международна помощ;
- да осигурят ритмичното снабдяване на населението с хляб, вода, хранителни продукти и медицинска помощ;
- при обявяване на бедствено положение да спазват процедурата, описана в глава пета от Закона за защита при бедствия.

4.5. Задължения на юридическите и физическите лица

Задълженията на физическите и юридическите лица са разпоредени в раздел II, глава четвърта от Закона за защита при бедствия. Те могат да бъдат обобщени така:

- да подготвят аварийни планове, да ги съгласуват с органите на ПБЗН-МВР, общинските администрации и ползвателите на ХТС по дадено поречие и общините, да ги поддържат в актуално състояние и да са усвоени от длъжностните лица в него;
- да поддържат готови екипи за реагиране, като ги използват незабавно при възникване на бедствия;
- да преподчиняват тези екипи на ръководителя на място и да действат заедно с екипите на ЕСС по единен замисъл при ликвидиране на последствията;
- да предоставят необходимата информация на ръководителя на място за рисковите вещества, съхраняване в обектите и за способите за защита от тях в хода на спасителните работи;
- при необходимост да предоставят при поискване от ръководителя на място допълнително екипи и техника за спасителни работи, от

включените в плановете за защита, като при това помощта да се представя чрез оперативните центрове на ОУПБЗН;

- да организират защитата на намиращите се на тяхна територия граждани;

Техниката на фирмите и едноличните търговци от Област Ловеч, която е планирано да участва в провеждането на СНАВР е дадена в **Приложение № 5**.

5. Организиране на взаимодействието с Националния щаб и между съставните части на ЕСС

Единната спасителна система включва в себе си службите и структурите на министерствата и ведомствата, общините, търговските дружества и едноличните търговци, които в условията на бедствие са обединени с една цел: да оказват съдействие на субектите от националното стопанство и населението да се предпазят от бедствието или да намалят до минимум резултатите от въздействието му върху тях. С последващото ликвидиране на последствията следва да се създадат условия за нормално функциониране на социално-икономическите системи.

Тези структури запазват институционалната или организационната си принадлежност и определените им функции или предмет на дейност при подготовката за реагиране при бедствия, при възникване на бедствия и при необходимост за провеждане едновременно на спасителни и неотложни аварийно – възстановителни работи.

Спасителните и неотложни аварийно-спасителни работи се извършват по-етапно от дежурните сили на Единната спасителна система. Пълнотата на обема на мероприятията се координира от Щаба за изпълнението на плана за защитата.

5.1. Организиране на взаимодействие с Националния щаб

Дейностите по защитата от наводнение се осъществява под общото методическо ръководство на Националния щаб. Националният щаб за защита организира и координира дейността на областния управител и кметовете на общини. Той осъществява и контрола върху изпълнението на разпоредените мерки чрез министрите и техните представители в местните структури.

Взаимодействието с националния щаб се организира от Областния щаб по време, място и изпълнявани задачи, като се осъществява непрекъснато управление на привлечените сили и средства.

Взаимодействието означава непрекъснато да се обменя информация за:

- мащабите на бедствието;
- хода на спасителните работи;
- привлечените сили и средства;
- материалното осигуряване на изпълнението на мероприятията по СНАВР;

- понесените загуби;
- допълнително възникналите заплахи за населението и националното стопанство;

Управлението на СНАВР се осъществява от ръководителя на място и от Щабовете (национален, областен общински), като се запазва йерархичността на поставянето на задачите и докладване за техния ход.

В този смисъл по линията „ОЦ – НОЦ” се поддържа непрекъснатата връзка по всички възможни канали (телефони, радио средства, информационна система) и се изпраща периодично информация за дейността на екипите, за извършения обем от работа, за количеството на спасените и пострадалите, за изразходените ресурси и за необходимостта от външно подпомагане на дейностите по защитата на областно ниво.

Подробна информация се дава за екипите, придадени от старшата инстанция.

5.2. Организиране на взаимодействието между съставните части на ЕСС

Организирането на взаимодействието между основните и допълнителни звена на ЕСС се осъществява от Областния щаб, съобразно поставените задачи от областния управител. Координацията на действията се осъществява непосредствено от заместник-областния управител или от упълномощен от областния управител член на Щаба. При отсъствие на тези лица дежурният по щаб изпълнява техните задължения.

Разпореждане за създаване на групировка за действие в определен район на поражение се отдава от областния управител. Набелязаните сили и средства се осигуряват от техните ръководители. Информацията до тях се подава от оперативния център на ОУПБЗН. ОЦ е основен координиращ орган на Единната спасителна система, който приема информацията за бедствието и за силите и средствата, които трябва да бъдат включени. Координацията се осъществява на основата на стандартни процедури, разработени от МВР и съгласувани с останалите части на ЕСС.

На мястото на намеса взаимодействието се осъществява от временно създаден щаб, под общото ръководство на ръководителя на място. Като членове на този щаб се привличат представители на участващите в ликвидирането на последствията (провеждането на СНАВР) екипи от структурите или общините.

Задачите на различните екипи се поставят от ръководителя на място, но се съгласуват предварително с техния представител, който най-добре познава техническите възможности на използваните средства и подготовката на екипите.

Мястото на действие, обемът от работа и времето за действие се определят от ръководителя на място. Осигуряването на екипите с

необходимите материални средства се осъществява с посредничеството на представителите на структурите, общините и фирмите.

5.3. Дейност на ръководителя на място

Ръководството на спасителните и неотложните аварийно-възстановителни работи в района на бедствието се осъществява от ръководителя на място, определяно още и като място на намеса. Основната задача на ръководителя на място е да определи мащабите на бедствието и обема на възстановителните работи, да постави задачи на екипите и да осъществява ръководство на дейността им и да осъществява координацията на действията на привлечените от различните структури групировки.

Ръководителят на място е непосредствено подчинен на областния управител и се отчита пред него за хода на възстановителните работи.

Съгласно чл. 31, ал. 2 ръководител на място при наводнение е началникът на областното управление ПБЗН. Ако засегнатите територии са ограничени то за ръководител на място може да се назначи и началникът на РС ПБЗН или друг служител от тази служба, упълномощен от началника на ОУ ПБЗН.

Ръководителя на място е длъжен:

- да оцени обстановката и определи мащабите на пораженията;
- да определи обема от възстановителни работи и необходимите за това сили и средства;
- да създаде щаб на ръководителя на място от представителите на различните структури, участващи във възстановителните работи;
- да нареди провеждането на инструктаж на участващите в СНАВР екипи;
- да постави задачи на ръководителите на групи (екипи);
- да координира общите действия на включените в спасителните работи екипи;
- да осигури материално провеждането на спасителните работи;
- да поиска включване на допълнителни сили и средства от други структури на ЕСС чрез оперативните центрове;
- да осигури при необходимост извеждането на населението от застрашените райони, като определи маршрутите и направленията за това;
- осигурява на населението в засегнатия от бедствието район оказването на медицинска помощ и снабдяването с продукти от първа необходимост;
- осъществява и други дейности, наложени от конкретната обстановка.

При осъществяването на своята дейност той се подпомага от инспектора по ХТС в ОУПБЗН на областта.

Ръководителят на място има право да ограничи при необходимост правата на гражданите за времето на спасителните работи, които са в интерес на бързото възстановяване или за подпомагане на действията на екипите. Това право е предоставено в чл. 32 от ЗЗБ.

5.4. Управление на формированията

Общото управление на участващите в спасителните и неотложни аварийно-възстановителни работи се осъществява от ръководителя на място.

Ръководството на отделните екипи или групи екипи в отделните сектори се осъществява от назначени от ръководителя на място лица, представители на тези структури.

Управлението трябва да е непрекъснато, устойчиво и компетентно. То трябва да се опира на съвременната оценка на обстановката, на възможностите на екипите да изпълнят определен обем от задачи, на техническите възможности на средствата за комуникация и автоматизация.

Управлението се извършва от Пункт за управление. Пунктът за управление може да е постоянен, мобилен или да се състои от няколко елемента, разположени в отделните участъци, на които то се поема от назначени от ръководителя на място лица. В този случай един от тях се нарича основен пункт за управление. В пункта за управление се разполага щаба на ръководителя на място. Там се носи постоянно дежурство.

Управлението включва:

- уясняване на задачата и оценка на обстановката;
- определяне реда за извършване на спасителните и възстановителни работи;
- поставяне на задачи на екипите;
- материално осигуряване на изпълнението на работите;
- ръководство и контрол за изпълнението на задачите;
- доклад за хода на поставените задачи.

Съставна част на управлението се явява системата за връзка. Получаването и изпращането на информация се осъществява по изградените УКВ-канални и чрез интегрираната информационна система на ГДПБЗН. Неотменен елемент от нея е електронният вариант на Плана за СНАВР на същата дирекция, изграден в среда на интернет.

За управление на екипите от групата за СД се използва изградената УКВ радиомрежа.

За връзка с Националния щаб се използва радиомрежата на директора на ГДПБЗН посредством стационарни станции (КВ и УКВ) и радиостанция Р-51 на ОУПБЗН.

За нуждите на Областния щаб се използва изградената мрежа за проводна връзка: директни телефонни канали, VPN и телефонни канали от АТЦ на МВР. Дежурните стая на ОблСС и ОЦ са оборудвани с телефони -

АТЦ /за свръзка с регионалните съвети, с общинските съвети и кметствата/, телефон по МВР. Осигурена е постоянна интернет връзка.

5.5. Доклад до МВР за хода на спасителните работи

В изпълнение на задълженията си по чл. 66 от Закона за защита при бедствия областния управител и кметовете на общини, изпълняващи ръководство и координация на спасителните и аварийни работи изпращат в Министерството на вътрешните работи писмена информация за тяхното протичане.

Информацията се изпраща по линията на ОЦ на ОУПБЗН – НОЦ на ГДПБЗН периодично. Първоначално при започване на спасителните работи след това при всяка по съществена промяна на обстановката. Задължително се изпраща такава информация към края на деня и при срочно поискване.

Информацията съдържа данни за: общо състояние на селищната система, местата на провежданите спасителни работи, участващите екипи, обема на изпълняваните задачи, количеството на пострадалите и спасените, състояние на използваната техника и количеството на изразходвания ресурс, осигуряването на спасителните дейности, организацията на взаимодействие с общините и фирми, състояние на пътищата, екологичната обстановка и други въпроси, характеризиращи процеса по оказване на помощ на населението и ликвидиране на последствията.

Отговорността за своевременното изпращане на информацията се възлага на секретаря на Щаба.

5.6. Ред за предоставяне на външна помощ

При недостиг на сили и средства за провеждане на спасителни и неотложни аварийно – възстановителни работи в областта външна помощ се изисква след решение на Щаба от:

- Министерството на отбраната за привличане на негови формирования от Въоръжените сили, чрез министъра на вътрешните работи;
- съответните ръководители на териториалните структури на съставните части на ЕСС - за сили от съответното министерство или ведомство също чрез министъра на вътрешните работи;
- от ОУПБЗН на съседните или други области - по решение на директора на ГД ПБЗН
- от юридически лица и еднолични търговци – чрез ОЦ на ОУПБЗН.

Когато са договорени необходимите сили и средства от тези организации по установения ред областният управител организира приемането на помощта, като определя мястото на посрещане и настаняване на екипите, определят се конкретни задачи за тях и тяхното материално обезпечаване. Те се преподчиняват на ръководителя на място и отчитат дейността си пред него

Възстановяването на пострадали обекти – държавна и общинска собственост, както и обекти, собственост на физически лица, се извършва от Междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане към Министерски съвет, съгласно Правилника за организацията и дейността ѝ.

5.7. Осигуряване на спасителните работи

Пълнотата и ефективността на провежданите мероприятия по защитата от наводнение зависи до голяма степен от тяхното всестранно осигуряване. Това е комплекс от мероприятия, насочени към материално обезпечаване на отделните дейности, осигуряване на здравето и сигурността на участващите в спасителните операция хора, подпомагане на населението в тези райони. Основните видове осигурявания при радиационна авария са:

Транспортно осигуряване

Транспортирането на материалните средства, необходими за осигуряване на мероприятията за защитата се осъществява с транспорт от самите структури, провеждащи тези дейности.

За осигуряване на дейностите по осигуряване на населението с продоволствие и други продукти от първа необходимост се използва транспорт, заложен в плановете за защита на общините.

При необходимост от включване на допълнителен транспорт (например за временна евакуация или разсредоточение на част от населението) такъв се осигурява от областна администрация от други общини. Координацията на този процес се ръководи от заместник-областния управител.

Медицинско осигуряване

Предоставянето на медицинска помощ се осъществява съгласно Областния план за медицинско осигуряване при бедствия, аварии и катастрофи, разработен от директора на РЗИ и утвърден от Министъра на здравеопазването. Той е неразделна част от настоящия план **Приложение № 6**.

6. Ред за ранно предупреждение и оповестяване

6.1. Оповестяване на органите на изпълнителната власт

Областният щаб се привежда в готовност по решение на областния управител. Привеждането се извършва от дежурния служител в ОЦ на ОУПБЗН по системата DAKS. Времето за оповестяване е до 10 мин. от получаване на сигнала.

По разпореждане на областния управител се извиква и личния състав на Областна администрация, които е организиран в отделна група в системата DAKS.

След привеждане в готовност Щабът осъществява своята дейност от постоянно работно място: заседателната зала в сградата на Областна администрация. При необходимост от управление на спасителните работи от друг пункт, той се обявява чрез средствата за оповестяване

Явяването на личния състав на щаба на работното място става със собствен транспорт. Времето за явяване на определените работни места след оповестяване в работно време за членовете на щаба е до 30^{-та} мин., в извън работно време - до 60^{-та} мин.

Организацията на допълнителни канали за свързка и управление от работното място в зала 101 се извършва до 40^{-та} мин.

За работа на щаба ОУПБЗН и БТК осигуряват телефони: директни, градски и по линия на МВР, радиостанции и интернет.

Общата организация на дейността на Щаба се осигурява от неговия секретар. Той отговаря за:

- изграждането на информационните канали и свързаните с тях периферни устройства;
- доставянето на Областния план за защита при бедствия за работа на Щаба и неговия електронен вариант;
- носенето на дежурството в Щаба;
- оформянето и изпращането на разпорежданията на председателя на Щаба до изпълнителите;
- предоставянето на информация в Министерството на вътрешните работи;
- връзката с Националния щаб;
- материалното обезпечаване на работата на Щаба.

За проверка готовността на Щаба ежегодно се провеждат тренировки по оповестяването по план на областния управител, в съответствие с графика на МВР.

6.2. Оповестяване на съставните части на ЕСС

Оповестяването на съставните части на Единната спасителна система се извършва посредством:

- алармиране;
- оповестяване;
- спешно свързване с едно лице;
- спешна конференция;
- планирана конференция за определен час.

Алармирането се използва за изпращане на предварително записано съобщение чрез системата DAKS до ръководителите на структури на ЕСС, обединени в група при опасност от възникване или за възникнало бедствие.

Оповестяването се осъществява чрез изпращане на съобщение до тези ръководители с допълнителна информация, изготвена към момента на

опасност от възникване или при възникнало бедствие, с конкретизиране на събитието и указания за следващите действия

Спешно свързване се използва за непосредствен контакт с конкретен ръководител на структура за консултация и/или експертно становище по възникнало събитие.

Спешната конференция се използва за паралелното избиране на ръководителите на основните и допълнителни структури на ЕСС, които се включват в конферентна връзка, с цел координация на действията и вземане на решение за реагиране при дадена обстановка.

Конференцията е планирана, когато е определен точен час за паралелното избиране на ръководителите на ЕСС които се включват в конферентна връзка, за което са предварително известени.

Ранното предупреждение и оповестяването на съставните части на Единната спасителна система на национално ниво се осъществява от НОЦ на ГДПБЗН –МВР, а при необходимост и от оперативния център на ОУПБЗН.

При опасност или възникване на бедствие, изискващо координация на национално ниво, ранното предупреждение и оповестяването на съставните части на Единната спасителна система се разпорежда от министъра на вътрешните работи включително по искане на компетентния с оглед характера на бедствието министър.

Ранното предупреждение и оповестяването на областно и общинско ниво, кметство и населено място се осъществява оперативния център на ОУПБЗН по разпореждане на началника на управлението.

При опасност или възникване на бедствие, изискващо координация на органите на ЕСС, ранното предупреждение и оповестяването се извършва и въз основа на искане на областния управител, кмета на засегнатата община, ръководител на съставна част на Единната спасителна система или ръководител на мястото на намесата. Исканията се приемат чрез съответния оперативен център.

Дежурните екипи от структурите на ЕСС могат да бъдат оповестени и чрез локалните автоматизирани системи (ЛАСО) на потенциално опасните обекти. С тях се оповестяват и кмета на застрашената или засегнатата община и на други органи на изпълнителната власт и съставни части на Единната спасителна система.

6.3. Оповестяване на населението

Оповестяването на населението се извършва чрез изградената система за ранно предупреждение и оповестяване. Тази система е предназначена за едновременно предупреждение и оповестяване на големи групи хора на определена територия за предстоящо или настъпило бедствие и за излъчване на указания за необходимите мерки и действия чрез акустични сигнали (с помощта на сирени) и гласова информация.

Следват съобщения за конкретната ситуация, информация относно характеристиките на бедствието (произход, мащаби, прогноза за развитие), указания за поведение и действия на населението. При необходимост се излъчва и друга допълнителна информация.

При опасност или възникване на бедствие, изискващо координация на национално ниво, ранното предупреждение и оповестяването на населението се разпорежда от министъра на вътрешните работи или от упълномощени от него длъжностни лица.

При опасност или възникване на бедствие на територията на областта или на част от нея ранното предупреждение и оповестяване на населението се разпорежда от началника на съответното териториално звено на ГДПБЗН или от упълномощени от министъра на вътрешните работи длъжностни лица, включително въз основа на искане на областния управител, направено чрез оперативния център на ОУПБЗН

При централизирано задействане на сиренната система съответният дежурен изпраща доклад от системата на областния управител.

Кметът на община може да разреши задействането на сирените на територията на общината или да поиска задействането им чрез съответния областен възел.

Кметът на кметство или на населено място може да задейства сирените на територията на кметството или на населеното място или да поиска задействането им чрез съответния областен възел. Той може да задейства само една сирена от контролния кабинет на самата сирена и да оповести населението чрез акустичен сигнал и гласова информация.

Юридическите лица и едноличните търговци, които осъществяват дейност с рискови вещества и материали, дейност в рискови условия или дейност, която е потенциално опасна за работниците и служителите, населението и околната среда, изграждат и поддържат локални автоматизирани системи за оповестяване на населението в застрашените населени места съгласувано със съответните на дейностите териториални органи на изпълнителната власт.

Длъжностните лица, разпоредили ранно предупреждение и оповестяване на населението, предоставят в писмен вид информация за опасността от възникване или за възникналото бедствие на електронните медии. Информацията се излъчва от електронните медии безплатно, незабавно и без изменение на съдържанието и смисъла ѝ с толкова повторения, колкото е необходимо.

За оповестяване на населението и за мерките, които трябва да се предприемат се използват и обществените места за разпространение на информацията.

7. Информация за екипите и средствата на ЕСС и ред за изпълнение на задачите

7.1. Екипи на основните съставни части на ЕСС

7.1.1. За участие в спасителните дейности при наводнение от ОУПБЗН се привличат следните сили и средства:

- **оперативен център**, в състав от двама служители:

- носи постоянно дежурство в ОУПБЗН и е основен източник на информация за обстановката;
- предоставя на експертната група необходимите данни за обстановката в общините;
- приема и оценява информацията за възникнали бедствия;
- уведомява компетентните съставни части на ЕСС и координира по-нататъшната дейност на основата на стандартни оперативни процедури;
- извършва ранно предупреждение и оповестяване на органите на изпълнителната власт, съставните части на ЕСС и населението при бедствия;
- по искане на ръководителя на място, на кмета на общината или на областния управител организира включване на предвидените в плановете за защита при бедствия съставни части на ЕСС, както и на допълнителни сили и средства.
- осигурява конферентна връзка на областния управител за управление на мероприятията по защитата;
- осигурява връзка с националния оперативен център на ГДПБЗН.

- **спасителни екипи** – 4 бр., в състав от 5 спасителя, общо 20. Носят постоянно дежурство в РСПБЗН-Ловеч, а районът на действие им е цялата област Ловеч.

- **пожарни екипи** - 28 екипа с личен състав от 1 до 5, общо 117 професионални пожарникари, носещи постоянно дежурство. Организационно са сведени до 5 районни служби за ПБЗН (гр. Ловеч, гр. Троян, гр. Тетевен, гр. Луковит и гр. Ябланица), както и два участъка (УПБЗН), дислоцирани в гр. Априлци и гр. Угърчин.

Поддържат в готовност следната техника:

- Автомобили за пожарогасене - 22 броя;
- Автомобили за спасителна дейност - 7 броя;
- Подемни средства – 1 брой автостълба;
- Медицински автомобил – 1 брой;
- Микробуси – 3 броя;

Изпълняват задачите самостоятелно или под общото ръководство на началника на ОУПБЗН /началник РСПБЗН . Те изпълняват:

⇒ дейности по оперативна защита при непосредствена опасност от наводнение:

- наблюдение на водното ниво и състоянието на хидротехническите съоръжения;

- аварийни дейности по елементи на хидротехнически съоръжения;

- отстраняване на подприщвания на водни течения

- прокопаване на водоотвеждащи канали;

- координиране и участие в надграждане на съществуващи диги и изграждане на временни диги чрез: използване на модулни елементи; нареждане на чували с инертни материали; натрупване на инертни материали;

- участие в евакуирането на промишлено отровни вещества, източници на йонизиращи лъчения, потенциални източници на биологично замърсяване и др., попадащи в заливните зони, които биха предизвикали поражения върху хората и/или замърсяване на околната среда;

- при необходимост подпомага устройването на лагери за временно настаняване на застрашеното население.

⇒ дейности при наводнение

- разузнаване района на заливане и местата, където е възможно да се намират застрашени хора, животни и културни ценности;

- огледи за състоянието на пътищата и подстъпите към наводнения район и за населени места без достъп вследствие на наводнени пътища;

- откриване местоположението на хора, попаднали в бедствено положение;

- извеждане на хора, животни и изнасяне на движими културни ценности от залетите зони;

- при данни за наличие на опасни вещества в залетата зона, които могат да нанесат щети или да предизвикат екологично замърсяване, извършват оглед на местата за съхранение и при възможност вземат мерки за ограничаване/ предотвратяване на щетата или замърсяването;

- в зависимост от конкретната обстановка изпълняват и други дейности;

- изпомпване.

⇒ дейности след наводнение:

- издирване на изчезнали хора;

- изваждане на загинали хора и животни;

- отводняване на сгради и др.;

- подпомагане разчистването на засегнатите пътища със специализирана техника.

7.1.2. От ОД на МВР в спасителните дейности при наводнение се привличат следните сили и средства:

Количеството и съставът на екипите, заделени непосредствено за участие оказване на помощ на бедстващите при наводнение се определят от

директора на ОД на МВР за всеки конкретен случай. Степента на значимост на задачите и мащабите на пораженията определят и количеството на екипите (патрулите).

Задачите, които те могат да изпълняват са следните:

- Контрол за изпълненията на разпорежданията, свързани с трафика на движение по основните пътища;
- Осигуряване функционирането на изградените КПП при необходимост от използване на различните варианти за временна организация на движението;
- Контрол за спазване на ограниченията по РПМ и осигуряване на работата на почистващите фирми;
- Добиване и предоставяне на информация количеството на пострадалите и мащабите на поражение;
- Оказване на съдействие на ОУПБЗН, общините и фирмите по извършване на аварийно-спасителни работи;
- Осигурява функциите на социалните служби и БЧК по осигуряване на хуманитарна помощ за населението;
- Съдействие на областните и общински администрации по евакуация на граждани от застрашените райони и изграждане на информационна система за издирване на пострадали граждани;
- Осигуряване на обществения ред и осигуряване охраната на имуществото на гражданите и фирмите;
- Участие в групи по издирване и спасяване на пострадали и безследно изчезнали при наводнение;
- Изпълняват в пълен обем задачите, разпоредени в Закона за МВР, правилниците и инструкциите.

7.1.3. Центърът за спешна медицинска помощ при наводнение може да включи следните сили и средства:

ФСМП-Ловеч: един екип РКЦ, два реанимационни екипа, един лекарски и един транспортен екипи – общо 5 екипа;

ФСМП-Троян: един стационарен екип, един реанимационен и един лекарски екип– общо 3 екипа;

ФСМП-Луковит: един стационарен екип, един лекарски и един долекарски екип– общо 3 екипа;

ФСМП-Тетевен: един стационарен екип, един лекарски и един долекарски екип– общо 3 екипа;

ФСМП-Летница: един стационарен и един лекарски екип– общо 2 екипа;

ФСМП-Ябланица: един стационарен и един лекарски екип– общо 2 екипа;

ФСМП-Угърчин: един стационарен и един лекарски екип– общо 2 екипа;

Транспортните екипи изпълняват задачи по:

- спешна доставка на кръв и биопродукти;
- трупове за медицинска експертиза.

При наводнения екипите на ЦСМО създават организация за медицинско осигуряване на пострадалите и осъществяване на медицинска евакуация от залетите райони. Основните медицински дейности включват оказване на помощ на пострадалите, първа медицинска помощ от лекарски и долекарски екипи и реанимация от реанимационни екипи. След стабилизиране на състоянието се превеждат към пулмологичните отделения или реанимационни интензивни отделения в зависимост от тежестта на състоянието за хоспитализация до най-близкото лечебно заведение или до лечебни заведения с по-високо ниво на компетентност.

Съвместно с РЗИ се организира противоепидемичен контрол над залетите райони.

7.1.4. Допълнителни сили и средства на ЕСС могат да бъдат включени от:

- ***Регионалната здравна инспекция***

Регионалната здравна инспекция разполага със седем специализирани медицински екипа и Регионална противоепидемична група /РПГ/, които могат да изпълняват задачи по:

- осигуряването на пострадалото население с необходимата специализирана медицинска помощ изискват, своевременно оказване на медицинска помощ от екипи, включващи специалисти – ортопедитравматолози, хирурзи и анестезиолози. Специализираната медицинска помощ се оказва в многопрофилните болници за активно лечение/МБАЛ/ на територията на съответната община в област Ловеч и Университетските болници гр. София и гр. Плевен, МБАЛСМ „Пирогов” и ВМА гр. София.

- максимално приближаване на специализираната медицинската помощ до пострадалите по време и място;

- тясно взаимодействие на медицинските екипи с другите спасителни групи работещи в района на бедствието;

- ранна медицинска сортировка и евакуация на пострадалите;

- непрекъснатост на медицинската помощ и грижи за пострадалите от мястото на произшествието до настаняването им в съответното лечебно заведение.

- контрол от РЗИ-Ловеч на санитарната обработка на населението, отчистката и обеззаразяването на хранителните стоки, водата и на територията на бедстващия регион;

- въвеждане при необходимост на противоепидемичен режим на работа в лечебните заведения на територията на РЗИ-Ловеч;

- провеждане на усилен протиепидемичен контрол в населените места, граничещи със заливната зона и преминаване към хипер хлориране на водата за питейно-битови нужди при необходимост;

- провеждане на широко мащабна дезинфекция, дезинсекция и дератизация в бедстващите райони, а при необходимост и в граничещите населени места; при ликвидиране на последствията ХПЕО се осъществява със собствени сили и средства на РЗИ-Ловеч.

- Областна дирекция по безопасност на храните

Разполага с ветеринарни инспектори във всяка община на Област Ловеч, за оказване на ветеринарномедицинска помощ при необходимост. Разполага с дезинфекционна техника за извършване на дезинфекция на необходимите места.

- Областно пътно управление

По два екипа на районните пътни служби в Ловеч, Троян и Луковит на ОПУ изпълняват задачи по осигуряване на движението на транспортните средства по републиканските пътища, на територията на съответната служба. С техни сили и материална поддръжка се изграждат контролно-пропускателните пунктове и се оборудват със съответните сигнални средства.

Екип на ОПУ осъществява контрол за изпълнението на задачите от районните пътни служби на територията на областта.

- Областна дирекция по безопасност на храните

Разполага с ветеринарни инспектори във всяка община на Област Ловеч, за оказване на ветеринарномедицинска помощ при необходимост. Разполага с дезинфекционна техника за извършване на дезинфекция на необходимите места.

- Доброволните формирования на БЧК и общините

Доброволните формирования са основата на спасителната дейност на органите на БЧК. В Област Ловеч те достигат до 40 души. Могат да се сформират групи и от спонтанни доброволци. Те изпълняват следните задачи:

- Спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи:
 - оповестяване, събиране и готовност за работа в първите няколко часа от сигнала за бедствието;
 - дейности по получаване, обработка и предаване на информация в района на бедствието до ОС на БЧК;
 - координиране на действията с други структури на БЧК и институции, работещи по преодоляване на последствията от бедствия;
 - евакуацията на пострадалите или насочване на потоците от пострадали;

- осигуряването на одеяла, чаршафи, възглавници, хавлии, сапуни, дрехи, обувки и други материали за първа необходимост за полевите лагери и местата определени за настаняване на пострадалите, както и за спасителите - грижи за пострадалите;
- психологична подкрепа за възстановяване на засегнатото население;
- участва в прибирането на палаткови лагери и други съоръжения, използвани по време на бедствия;
- разкриване на подкрепителни пунктове;
- разкриването на временна приемна при необходимост;
- регистриране, насочване и ориентиране на спонтанните доброволци в кризисни ситуации;
- организиране на помощни акции за набиране на средства и храни от населението за пострадалите;
- организиране на товарене, транспортиране и предаване на хуманитарни помощи за пострадалото население, като оформя и необходимите документи;
- приемане и обгрижване на деца без родители;
- селектиране и настаняването на пострадалото при БАК население;
- провеждане на агитационно-пропагандната дейност и осигуряване на безвъзмездни кръводарители.
 - Спонтанните доброволци могат да бъдат използвани за:
 - оказване на самопомощ и взаимопомощ;
 - дистрибуция на храна, вода, дрехи и материали за незабавно подпомагане;
 - за участие в акциите по набиране на помощи и подпомагане на пострадало население.

- *Екипи на юридически лица и еднолични търговци*

За участие в ликвидиране на последствията могат да бъдат привлечени при необходимост и тези екипи, като включването им се извършва по искане на ръководителя на място, чрез оперативните центрове на ОУ ПБЗН. В тези действия се включват само екипите, разчетени в плановете на общините, в хода на подготовката на плановете им и договорени чрез техните ръководители. Количеството на техниката, планирана за участие в ликвидиране на последствията е дадена в приложение.

Задачите, които тези екипи могат да изпълняват са ограничени поради спецификата на условията на работа. Те могат да се привличат за:

- инженерно-заградителни мероприятия;
- за извършване на изкопни работи;
- като транспортни средства за доставка на материали;
- за извършване на евакуация.

8. Необходим ресурс за изпълнение на дейностите по защитата

За изпълнение на мероприятията по защита основните структури на ЕСС са оборудвани с подходящата техника и апаратура. В тези подразделения са създадени необходимите запаси от материални средства.

Съществено значение за временно ограничаване на последствията от бедствия имат добре поддържаните и осигурени със задължителните средства аварийни складове към потенциално опасните язовири.

Изразходения ресурс от гориво и материални средства в хода на оценка на обстановката и ликвидиране на последствията се възстановява от средствата на държавния резерв, по определена процедура, описана в информационната част.

От общинските бюджети също целево се използват планираните средства за осигуряване на защитата на населението при бедствия. Количеството на планираните средства по общини е показано в Приложение.

9. Време за готовност за реагиране на частите на ЕСС

Екипите на основните съставни части на Единната спасителна система поддържат постоянно дежурство на част от екипите си и те могат да бъдат използвани **незабавно**. Останалите екипи могат да се използват за поетапно нарастване на силите в зависимост от обстановката. Необходимо време за привеждането им в готовност е **60 мин**.

Времето за готовност на останалите екипи на местните структури на държавната власт е **до 4 часа**. То се регламентира от необходимостта на доокомплектоването им с личен състав и привеждането на техниката в състояние за използване в специфични условия.

Техниката и експлоатиращият я състав, привличане за провеждане на СНАВР в общия случай ще се привличат в рамките на до едно денонощие, тъй като разположението им в рамките на областта може да се окаже достатъчно отдалечено от мястото на намеса, а и процедурата за включването им (чрез оперативния център на ОУПБЗН) изисква време. Освен това готовността на фирмите в различните сезони е различна, тъй като техниката се използва основно за развитие на дейността на фирмите.

Ръководител на работната група
Заместник областен управител на Област Ловеч
(Сашо Данков)

Заместник ръководител на групата
Служител в Дирекция АПОФУС на ОД-Ловеч
(инж. Веселин Димитров)

Списък на приложенията

1. Приложение № 1. Рискови точки по реките на територията на Област Ловеч при рязко изменение на хидрометеорологичните условия.
2. Приложение № 2. Потенциално опасни хидротехнически съоръжения на територията на Област Ловеч.
3. Приложение № 3. Списък на членовете на Щаба за изпълнение на плана за защита при бедствия на Област Ловеч
4. Приложение № 4. План за привеждане в готовност на Щаба за изпълнение на Областния план за защита при бедствия.
5. Приложение № 5. Разпределение на техниката на фирмите при провеждане на СНАВР при бедствия и аварии на територията на Област Ловеч
6. Приложение № 6. План за медицинското осигуряване на населението при бедствия.
7. Приложение № 7. Списък на миналите наводнения в Област Ловеч (по предварителната оценка на риска).
8. Приложение № 8. Бъдещи възможни наводнения на територията на Област Ловеч
9. Приложение № 9. Места на бъдещи наводнения на територията на Област Ловеч.